

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 203g/2023

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 163 din Codul de
procedură penală
(*procesele-verbale ale acțiunilor procesuale penale*)

CHIȘINĂU

21 decembrie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 30 august 2023,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 21 decembrie 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 163 din Codul de procedură penală, ridicată de dl Valeriu Mitrofan, parte în dosarul nr. 1-658/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Natalia Patrașcu de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, se află cauza penală de învinuire a dlui Valeriu Mitrofan de comiterea infracțiunii de trafic de influență cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții deosebit de mari.

4. În cadrul ședinței preliminare, dl Valeriu Mitrofan a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 163 din Codul de procedură penală.

5. Printr-o încheiere din 23 martie 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

7. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 163

Procesele-verbale ale acțiunilor procesuale

„Procesele-verbale ale acțiunilor procesuale, întocmite conform prevederilor prezentului cod, constituie mijloace de probă în cazul în care ele confirmă circumstanțele constatate în cadrul cercetării la fața locului, percheziției corporale, a domiciliului, ridicării obiectelor, documentelor, luării de probe pentru expertiză judiciară, declarației orale despre o infracțiune, prezentării pentru recunoaștere, exhumării cadavrului, verificării declarațiilor la fața locului, reconstituirii faptei, efectuării măsurilor speciale de investigații și al altor procedee probatorii.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Autorul excepției a menționat că prevederile articolului 163 din Codul de procedură penală sunt contrare articolului 20 din Constituție, care garantează dreptul la un proces echitabil.

9. Potrivit autorului excepției, inculpatului trebuie să i se ofere posibilitatea prezentării probelor care-i demonstrează nevinovăția. Totuși, probele în favoarea inculpatului urmează a fi acceptate de instanța de judecată printr-o încheiere, spre deosebire de probele acuzării care sunt acceptate din oficiu.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

17. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

18. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă articolul 163 din Codul de procedură penală. Curtea constată că aceste prevederi nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

19. Curtea a stabilit în jurisprudența sa, ca o condiție de admisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate, și faptul că prevederile contestate trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei (HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, punctul 1 din dispozitiv).

20. Din materialele cauzei, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în ședința preliminară a unei cauze penale de învinuire a autorului excepției de comiterea infracțiunii de trafic de influență. Articolul 163 din Codul de procedură penală reglementează

situațiile în care procesele-verbale ale acțiunilor procesuale constituie mijloace de probă. Dat fiind faptul că, potrivit articolului 345 alin. (4) pct. 2) din Codul de procedură penală, în ședința preliminară se soluționează, între altele, chestiunea referitoare la lista probelor care vor fi prezentate de părți la judecarea cauzei, Curtea admite că instanța de judecată ar putea aplica prevederile contestate.

21. Autorul excepției a afirmat caracterul contradictoriu al articolului 163 din Codul de procedură penală cu articolul 20 (*accesul liber la justiție*) din Constituție, susținând că instanța de judecată ar accepta din oficiu toate probele prezentate de acuzator. În acest sens, Curtea nu poate constata o legătură causală între argumentele autorului excepției și conținutul articolului 163 din Codul de procedură penală, care reglementează situațiile în care procesele-verbale ale acțiunilor procesuale constituie mijloace de probă.

22. Mai mult, Curtea nu poate constata existența vreunei norme în Codul de procedură penală care ar obliga instanța de judecată să accepte din oficiu probele în defavoarea inculpatului. Dimpotrivă, potrivit articolului 101 alineatele (1), (3) și (4) din Cod, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

23. Argumentele autorului excepției vizează mai degrabă modul în care au fost administrate probele în cauza penală în care este învinuit. Totuși, chestiunile legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 187 din 22 decembrie 2022, § 45).

24. Așadar, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în discuție nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 163 din Codul de procedură penală, ridicată de dl Valeriu Mitrofan, parte în dosarul nr. 1-658/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 21 decembrie 2023
DCC nr. 191
Dosarul nr. 203g/2023